

هنر خداگونه تر از علم است
علم کشف می کند و هنر می آفریند

افلاطون

ہمزون قصہ گوئی

ادبیات چیست؟

○ ادب یا ادبیات، عبارت است از چگونگی تعبیر و بیان احساسات و

عواطف و افکار به وسیلهی کلمات در اشکال و صورت‌های مختلف.

○ مجموعه‌ی تظاهرات هنری هر قوم که در قالب کلام ریخته شده است

ادبیات آن قوم به شمار می‌آید

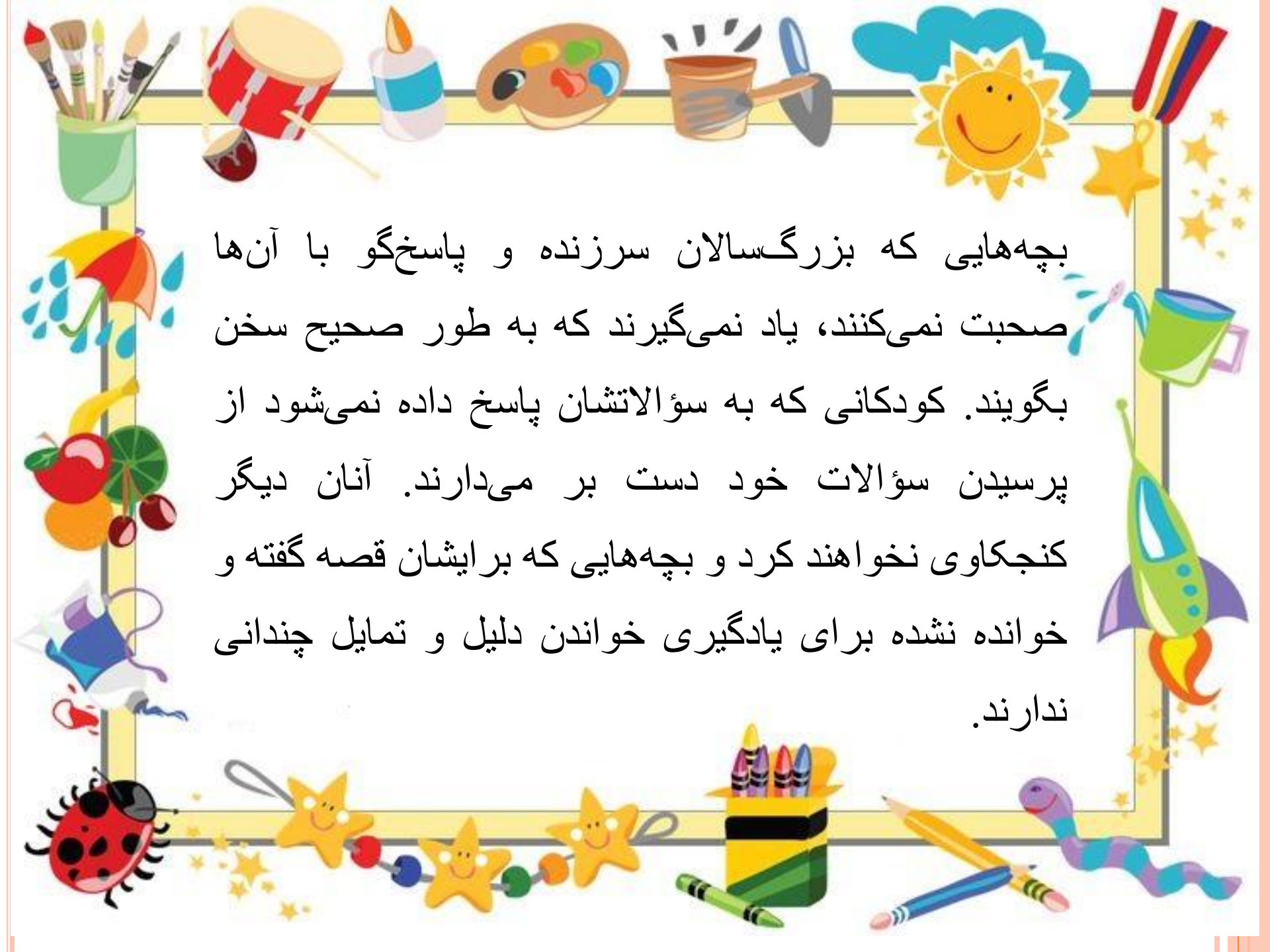
ادبیات کودکان چیست؟

- هر آنچه خارج از برنامه ی درسی و آموزشی مستقیم، هنرمندانه نوشته و تنظیم شود، ادبیات کودکان خوانده می‌شود
- مجموعه ای از نوشته ها که به همراه تصویر برای کودکان و نوجوانان تدوین شده است
- مجموعه آثاری که برای مطالعه ی اطفال و نوجوانان و به منظور سرگرمی و آموزش آنان فراهم شده است و متناسب با سنین مختلف کودکان و نوجوانان باشد
- نوشته ها و سروده هایی که ارزش ادبی و هنری دارند و برای کودکان و نوجوانان پدید می آیند
- آثار نگارشی و تصویری خلاق که از ساختار ادبی و هنری برخوردارند و متناسب با علایق و توانمندی های کودکان و نوجوانان نیز هستند

هدف ادبیات کودک

- هدف ادبیات کودک، یاری کردن است
- هدف ادبیات کودکان، ساختن انسان و جامعه است
- آماده کردن کودک برای شناختن دوست داشتن و ساختن محیط
- شناساندن کودک به خود و ایجاد احترام به اصالت انسانی و میل به اعتلای مداوم ادبیات
- سرگرم کننده و لذتبخش بودن
- علاقه مند کردن کودک به مطالعه و ایجاد عادت به مطالعه
- ایجاد و تقویت صلح در جهان

بچه‌هایی که بزرگسالان سرزنده و پاسخ‌گو با آنها صحبت نمی‌کنند، یاد نمی‌گیرند که به طور صحیح سخن بگویند. کودکانی که به سؤالاتشان پاسخ داده نمی‌شود از پرسیدن سؤالات خود دست بر می‌دارند. آنان دیگر کنجکاوی نخواهند کرد و بچه‌هایی که برایشان قصه گفته و خوانده نشده برای یادگیری خواندن دلیل و تمایل چندانی ندارند.

قصه چیست؟

○ دعوت به سرور

○ موهبت عشق

○ تقسیم تجربه

کارکرد قصه

- تاریخ حقیقت‌های خاموش مانده‌ی گروه‌های ساده‌ی جوامع
- دانشکده‌ی علوم اجتماعی طبقات محروم از دانش و قدرت
- تمثیل‌هایی برای شادی‌های نایافته و آرزوهای برنیامده
- نمودگارهایی برای مفهوم متعالی انسانیت
- ایجاد رغبت در کودکان
- سهیم شدن در تجربه‌های ادبی
- درک ارزش کتابخوانی
- غنی‌سازی دایره‌ی لغات
- بین‌رشد حرکتی و توانش‌زبانی ارتباط وجود دارد
- تقویت مهارت گوش کردن
- تمرین تصویرسازی ذهنی
- افزایش همدلی
- تربیت
- زنده نگاه داشتن میراث فرهنگی
- تبادل با فرهنگ‌ها و نژادهای دیگر
- زمینه‌سازی برای مهارت خواندن

سه ابزار اصلی قصه گو

○ قصه

○ مهارت‌های قصه گویی

○ تخیل شنوندگان

آماده سازی

- ارزیابی خود بعنوان قصه گو
- همخوانی قصه با شخصیت و توانمندی قصه گو
- انتخاب داستان
- آماده سازی داستان

قبل از هر انتخابی، ابتدا این پرسش‌ها را از خود بکنید :

۱- آیا این داستان ، برای خودتان جالب هست؟

۲- آیا می توانید از عهده‌ی گفتن این داستان بر بیایید

۳- آیا این قصه برای گفتن مناسب است؟

۴- آیا این قصه با گروه سنی شنوندگان تناسب دارد؟

۵- آیا طول قصه برای شنوندگان مناسب است؟

انتخاب قصه (آنچه یک قصه را شایسته ی نقل می کند)

۱. موضوع واحد و به روشنی مشخص
۲. طرح به خوبی گسترش یافته (مقدمه ای مختصر، شخصیت های اصلی را معرفی می کند، صحنه را مهیا می سازد، پیش بینی های لذت بخشی را بر می انگیزد و آنگاه تقریباً بلافاصله قصه وارد حادثه می شود)
۳. سبک (به دنبال تصاویر کلامی روشن، وزن و اصوات لذت بخش باشید)
۴. شخصیت پردازی (شخصیت ها باید باورکردنی باشند و یا در نمونه هایی همچون قصه های قومی، کیفیت هایی همچون خیر و شر و زیبایی را نشان دهند)
۵. وفاداری به مواد اصل (از قصه های تعدیل شده ی ضعیف و دارای دایره ی لغات کنترل شده بپرهیزید)
۶. کشش نمایشی (کودکان به ترس و اندوه- تا جایی که برایشان بی خطر باشد- نیاز دارند)
۷. مناسب بودن برای شنونده (جذابیت یک قصه به سن و علائق کودک وابسته است)
۸. اگر قرار است از قصه های سنتی قومی استفاده شود، آنها را ساده سازی نکنید چون این آثار بخشی از میراث ادبی هستند
۹. داستان برای خودتان نیز باید جالب باشد
۱۰. باید بتوانید از عهده ی گفتن داستان بر بیایید

هنگامی که والدین یا معلمان به گفتن قصه هایی که در بر گیرنده ی جادوگر و روح و شیطان هستند اعتراض دارند چه باید بکنیم؟

اعتراض بزرگسالان معمولاً نتیجه ی فهم نادرست از طبیعت قصه های قومی است. بیشتر شخصیت های قصه های عامیانه جنبه ی نمادین دارند. شاهزاده معمولاً نماد زیبایی و جادوگر، نماد شر است. اما معنای نماد فرهنگی از فرهنگی به فرهنگ دیگر متفاوت است. سعی کنید بزرگسالان را به نرمی و آرامی آموزش دهید و متوجه احساسات و باورهای آنان باشید.

آماده کردن داستان

۱. زمینه چینی

۲. بحران

۳. اوج گیری

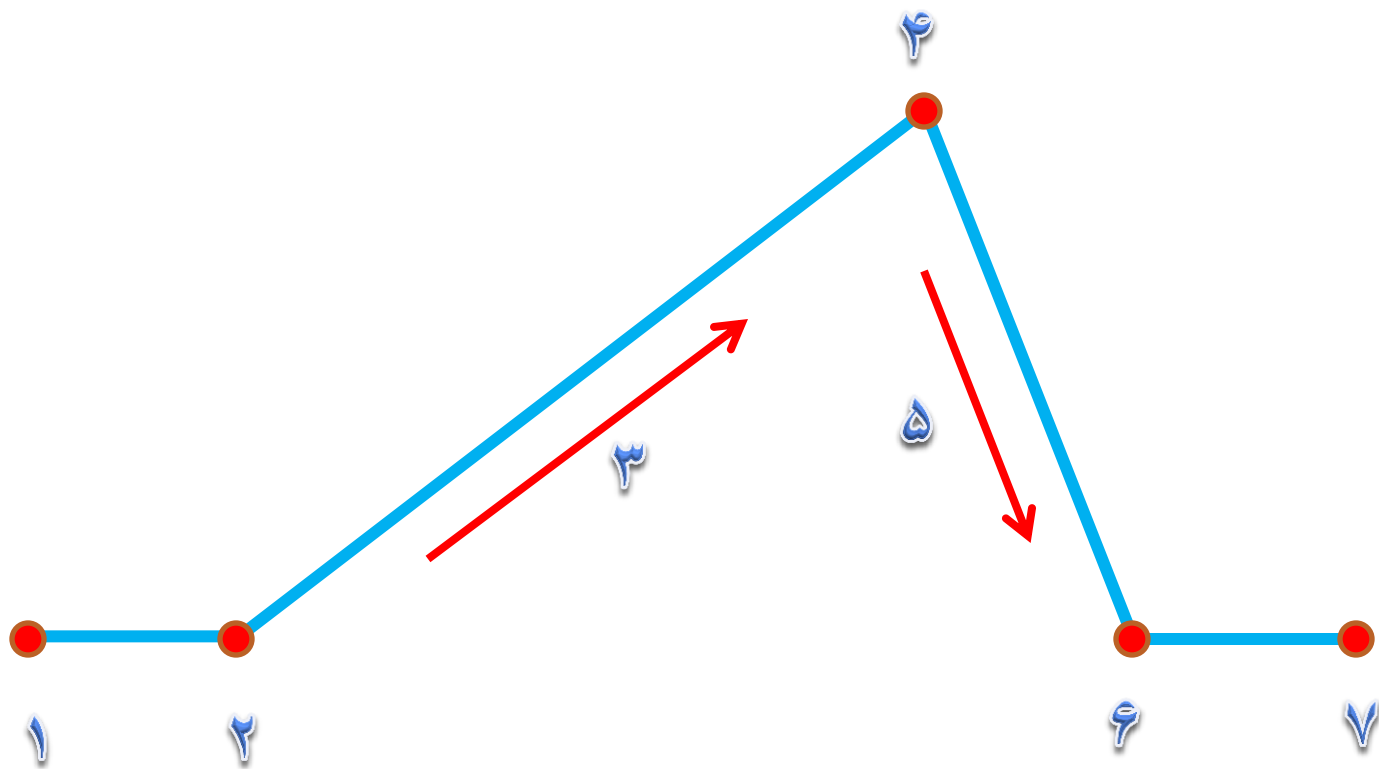
۴. نقطه ی اوج یا گره گشایی

۵. فرود

۶. نتیجه گیری

ساختمان ملودرام

روش های اساسی در یادگیری قصه :

۱. دیداری

۲. شنیداری

گام‌های اساسی در یادگیری یک قصه :

- هر دو سه هفته یک بار یک روز را به از آن خود کردن یک قصه ی جدید اختصاص دهید
- قصه را از آغاز تا پایان چند بار بخوانید
- قصه را بلند بخوانید و زمان آنرا مشخص نمایید
- قصه را همچون یک کل واحد بیاموزید نه بخش بخش
- در ساخت قصه مهارت کسب کنید
- خط روایت را درک کنید
- با عبارات خاص ابتدا یا انتهای قصه ها آشنا شوید
- قصه را از آن خود کنید
- تقلید عمل‌ها، شخصیت‌ها و عواطف

بایگانی کردن چکیده ی داستان ها

○ یکی از مؤثر ترین روشهایی که قصه گو را مطمئن می کند تا هر گاه بخواهد قصه ای در اختیارش باشد، تهیه کردن یک بایگانی از چکیده ی داستان هاست.

○ چکیده ها روی کارتهای مقوایی به ابعاد ۱۲.۵ در ۷.۵ سانتی متر ثبت می شود و شامل مطالب زیر است :

- ۱- عنوان داستان
- ۲- مشخصات کتابشناسی
- ۳- طرح اجمالی حوادث در مراحل مختلف زمینه چینی
- ۴- اوج گیری داستان
- ۵- نقطه ی اوج
- ۶- فرود داستان
- ۷- نتیجه گیری

نمونه ی فلش کارت (کارت راهنما)

عنوان : خاله سوسکه مؤلف : صبحی مجتهدی

منبع: افسانه های کهن صبحی جلد ۱. با تصویگری لیلی تقی پور. چاپ
دهم. انتشارات امیرکبیر. ۱۳۴۹

مدت ارائه : ۱۵ دقیقه. تعیین شده بوسیله ی بلند خوانی

شخصیت ها: خاله سوسکه، آقاموشه (اصلی). پدرخاله سوسکه، بقال،
قصاب(فرعی)

صحنه ها: خانه ی پدري خاله سوسکه، بازار، مراسم عروسی

خلاصه: پدرخاله سوسکه او را برای ازدواج به همدان می فرستد. خاله
سوسکه در راه به بقال و قصاب جواب منفی می دهد و سرانجام با آقاموشه
ازدواج می کند و زندگی خوبی می گذراند. یک روز که برای شستن لباس،
دم آب رفته ، توی آب می افتد. آقا موشه او را نجات می دهد، اما خاله
سوسکه به علت سرماخوردگی در منزل بستری می شود. آقاموشه که برای
او آش می پزد، توی دیگ آش می افتد و می میرد و از آن روز تا به حال
خاله سوسکه همچنان سیاه پوش است.

اشعار: ۱- خاله و درد پدرم، من که از گل بهترم، من که تاج هر سرم.

۲- خاله قزی، چادر یزدی، کفش قرمزی، اقر بخیر، کجا می ری؟

۳- می روم تا همدان، شو کنم بر رمضان، روغن به بستو بکنم، آرد به کندو

بکنم، نون گندم بخورم، قلیون بلور بکشم، منت بابا نکشم

مخاطبین : گروه سنی الف و ب

تمرین های تنفس و آرامش

۱. در حالت چهار زانو بنشینید. به آرامی نفس را از بینی خارج کنید. همزمان، تا ممکن است شکم خود را کوچک کنید تا تمام هوا از شش ها خارج شود
۲. به آرامی نفس را از بینی به درون ببرید. همزمان تلاش کنید فضای شکم خود را بزرگ نمایید. این حرکت باعث می شود که قسمت های پایین تر ششها از هوا انباشته شود
۳. فرو دادن آرام و بی صدای هوا را ادامه دهید. همزمان، شکم را به آهستگی منقبض نمایید و بکوشید تا ممکن است سینه را فراخ سازید
۴. فرو دادن آرام و بی صدای هوا را ادامه دهید. همزمان، شانه ها را تا می توانید به آرامی بالا ببرید. این عمل باعث می شود که هوا در قسمت بالای شش ، انباشته شود
۵. در حالت ۵ ثانیه باقی بمانید
۶. به آرامی و در سکوت عمیقاً نفس را بیرون دهید. در حالی که شانه ها و سینه را به حالت آرامی می برید، نفس را بیرون دهید و شکم را منقبض نمایید
۷. هنگامی که خروج نفس کامل شد، حرکات را تکرار کنید

تمرین های گفتار

○ تمرینات زبان

○ تمرینات لب

○ تمرینات چانه

تمرینات زبان

۱. نوک زبانتان را تیز کنید و سعی کنید با آن، دماغ خود را لمس نمایید
۲. نوک زبانتان را تیز کنید و سعی کنید چانه ی خود را لمس کنید
۳. زبانتان را تیز کنید و از سمت راست و سمت چپ بیرون بیاورید
۴. زبانتان را بچرخانید
۵. زبانتان را بلرزانید
۶. سه بار بگویید شیش سیخ جیگر، سیخی شیش زار

تمرین لب

۱. لب ها را غنچه کنید سپس به حالت اول بازگردانید و این حرکت را

تکرار کنید

۲. لبها را بکشید و صوت (اییییی....) را ادا کنید

۳. لبها را گرد کنید و صوت (اوووو....) را ادا کنید

تمرینات چانه

۱. چانه تان را از این طرف به آن طرف حرکت دهید

۲. چانه تان را به بالا و پایین حرکت دهید

۳. چانه تان را بچرخانید، اول به چپ ، بعد به راست، بعد دهانتان را باز

کنید و به آهستگی ببندید

تمرین صورت (فعالیت گروهی)

- زیبا
- شکلات
- سنگین
- پرنور
- تنفر
- دلخوری
- سوء ظن
- بدجنسی
- پشیمانی
- بیماری
- خشم
- غم
- استیصال
- شکست
- تردید
- سردرگمی
- ترس
- سرما
- زشت
- تاریکی

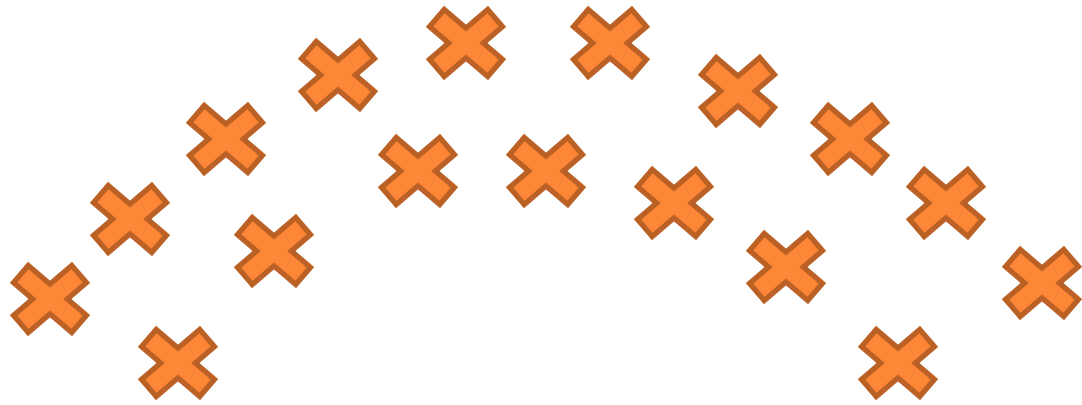
فراهم کردن شرایط قصه گویی

○ زمان قصه گویی

○ مکان قصه گویی

○ روش نشستن کودکان

ارائه

- اندازه‌ی گروه
- ایجاد آمادگی برای شنیدن
- آغاز قصه
- مشکلات حین قصه‌گویی

